

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalousyrittäjän lomituspalveluista annettua lakia siten, että naispuolisen maatalousyrittäjän oikeutta saada sijaisapua synnytyksen vuoksi pidennetään nykyisestä 200 päivästä 305 päivään. Lisäksi ehdotetaan, että maatalousyrittä-

jällä on oikeus aikuiskoulutusta varten saada sijaisapua enintään viisi päivää vuodessa.

Esitys liittyy kevään 1989 maataloustuloratkaisuun sekä vuoden 1990 valtion tulo- ja menoarvioesitykseen.

Ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1990 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Lomituspalveluista

Maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain (2/85) tavoitteena on luoda edellytykset vuosiloman ja viikkovapaan pitämiseen niille karjataloutta harjoittaville maatalousyrittäjille, joilla ei ilman lomitustoimintaa ole mahdollisuutta vapautua tehtävistään vuosiloman tai viikkovapaan ajaksi. Lain tavoitteena on lisäksi järjestää maataloutta harjoittaville yrittäjille sijaisapua sairauden, tapaturman, synnytyksen tai muun niihin verrattavan tilapäisen syyn vuoksi. Lomituspalvelut toteutetaan järjestämällä tilalle maatalouslomittaja maatalousyrittäjän vuosiloman, viikkovapaan tai sijaisavun ajaksi.

Vuosilomaan oikeutettuja maatalousyrittäjiä oli vuonna 1988 noin 110 000. Lomitettujen vuosilomapäivien lukumäärä oli noin 1 800 000. Samana vuonna viikkovapaata piti noin 23 000 yrittäjää ja lomitettuja viikkovapaapäiviä oli noin 159 000. Sijaisapua sai

vuonna 1988 noin 26 000 maatalousyrittäjää. Lomitettuja päiviä oli yhteensä 763 000.

Maatalousyrittäjien vuosilomalomituksen kustannukset vuonna 1988 olivat 608 000 000 markkaa. Valtio vastaa kokonaan vuosilomakustannuksista, mutta osa niistä otetaan huomioon maataloustulolaskelmassa maatalouden saamana tulona. Valtion viikkovapaalomituksen kustannuksiin suorittaman korvauksen määrä oli vuonna 1988 noin 41 500 000 markkaa. Viikkovapaalomituksen kokonaiskustannuksista osa katetaan yrittäjiltä perittävillä maksuilla. Valtion korvaus sijaisavun kustannuksiin vuonna 1988 oli noin 233 600 000 markkaa. Sijaisapumaksuja perittiin yrittäjiltä noin 31 600 000 markkaa.

1.2. Ehdotetut muutokset

Naispuolisella maatalousyrittäjällä on maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain 9 b §:n mukaan oikeus saada sijaisapua synnytyksen vuoksi enintään 200 päivän ajaksi, joka alkaa 35 päivää ennen laskettua synnytysaikaa.

Hinnoitteluvuotta 1989/1990 koskevassa maataloustuloratkaisussa sovittiin, että maatalousyrittäjän lomituspalveluista annettua lakia tarkistettaisiin 1 päivästä tammikuuta 1990 alkaen siten, että naispuolisella maatalousyrittäjällä on oikeus saada sijaisapua synnytyksen johdosta 305 päivän ajaksi, joka alkaa 35 päivää ennen laskettua synnytysaikaa. Lisäksi sopimuksen mukaan maatalousyrittäjälle annetaan oikeus viiden päivän sijaisapuun vuodessa aikuiskoulutukseen osallistumista varten. Sijaisavusta peritään tällöin maksu korkeimman maksuluokan mukaan, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Sopimuksen mukainen vuoden 1990 alusta voimaan tulevaksi tarkoitettu sijaisavun pidentys synnytyksen johdosta ehdotetaan toteutettavaksi muuttamalla lain 9 b §:n säännöstä. Sijaisapuoikeuden laajentaminen koskemaan myös aikuiskoulutusaikaa ehdotetaan toteutettavaksi lisäämällä lakiin uusi 9 f §. Sijaisavusta tällöin perittävän maksun määräytyminen korkeimman maksuluokan mukaan edellyttää maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun asetuksen muuttamista.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Sijaisapua myönnetään synnytyksen johdosta vuosittain noin 2 000 maatalousyrittäjälle. Sijaisavun pidentäminen synnytyksen johdosta lisääsi sijaisapupäiviä 105 000 päivällä, kun pidennyksen käyttöasteeksi arvioidaan 50 %. Synnytyksen johdosta annettavan sijaisavun pidentämisestä aiheutuisi valtiolle vuonna 1990 enintään 36 400 000 markan lisäkustannukset.

Aikuiskoulutukseen osallistumisen johdosta arvioidaan vuonna 1990 annettavan enintään 75 000 sijaisapupäivää. Kustannuksia tästä aiheutuisi valtiolle enintään 21 500 000 markkaa, kun yrittäjien maksuosuus olisi noin 25 %.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1990 alusta. Esitys liittyy valtion vuoden 1990 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjän lomituspalveluista 4 päivänä tammikuuta 1985 annetun lain (2/85) 9 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1185/88) sekä

lisätään lakiin uusi 9 f § seuraavasti:

2 luku**Lomituspalvelujen kesto****9 b §**

Naispuolisella maatalousyrittäjällä on oikeus saada lomittaja sijaisapua varten raskauden ja synnytyksen vuoksi enintään 305 päivän ajaksi, joka alkaa 35 päivää ennen laskettua synnytysaikaa. Jos raskaus päättyy aikaisemmin kuin 35 päivää ennen laskettua synnytysaikaa, oikeus sijaisapuun alkaa raskauden päättymisestä. Jos lapsi syntyy kuolleena tai kuolee äitiys-

rahakautena tai äiti antaa lapsen tänä aikana ottolapseksi, oikeus sijaisapuun voi kestää enintään äitiysrahakauden ajan.

9 f §

Maatalousyrittäjällä on aikuiskoulutukseen osallistumisen vuoksi oikeus saada sijaisapua enintään viiden päivän ajaksi vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Tarja Halonen*

Laki

maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän lomituspalveluista 4 päivänä tammikuuta 1985 annetun lain (2/85) 9 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1185/88) sekä
lisätään lakiin uusi 9 f § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

Lomituspalvelujen kesto

9 b §

Naispuolisella maatalousyrittäjällä on oikeus saada lomittaja sijaisapua varten raskauden ja synnytyksen vuoksi enintään 200 päivän ajaksi, joka alkaa 35 päivää ennen laskettua synnytysaikaa. Jos raskaus päättyy aikaisemmin kuin 35 päivää ennen laskettua synnytysaikaa, oikeus sijaisapuun alkaa raskauden päättymisestä. Jos lapsi syntyy kuolleena tai kuolee äitiysrahakautena tai äiti antaa lapsen tänä aikana ottolapseksi, oikeus sijaisapuun voi kestää enintään äitiysrahakauden ajan.

9 b §

Naispuolisella maatalousyrittäjällä on oikeus saada lomittaja sijaisapua varten raskauden ja synnytyksen vuoksi enintään 305 päivän ajaksi, joka alkaa 35 päivää ennen laskettua synnytysaikaa. Jos raskaus päättyy aikaisemmin kuin 35 päivää ennen laskettua synnytysaikaa, oikeus sijaisapuun alkaa raskauden päättymisestä. Jos lapsi syntyy kuolleena tai kuolee äitiysrahakautena tai äiti antaa lapsen tänä aikana ottolapseksi, oikeus sijaisapuun voi kestää enintään äitiysrahakauden ajan.

9 f §

Maatalousyrittäjällä on aikuiskoulutukseen osallistumisen vuoksi oikeus saada sijaisapua enintään viiden päivän ajaksi vuodessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990.